



Nederlandse Vereniging  
voor Raadsleden

# RAADSVERGADERMODELLEN

## ONDERZOEKSRAPPORT

JANUARI 2024



# Raadsvergadermodellen

*“Elke gemeenteraad bepaalt zelf zijn wijze van vergaderen. Hierbij worden (doorgaans) vijf (basis-) vergadermodellen onderscheiden:*

**1. Vergadermodel zonder commissies:**

*De hele gemeenteraad komt samen, alle leden nemen deel aan discussies en besluitvorming tijdens reguliere vergaderingen.*

**2. Raadscommissiemodel:**

*De gemeenteraad wordt in commissies verdeeld met specifieke verantwoordelijkheden, die kwesties grondig bespreken voordat ze naar de voltallige raad gaan.*

**3. Agendacommissiemodel:**

*Een agendacommissie bepaalt welke onderwerpen worden besproken en in welke volgorde tijdens raadsvergaderingen.*

**4. BOB-methode:**

*In de Beeldvormingsfase worden feiten en meningen verzameld, gevolgd door de Oordeelsvorming waarin de raadsleden hun standpunten bespreken. Ten slotte vindt in de Besluitvormingsfase de formele besluitvorming plaats.*

**5. Rondetafelmethode:**

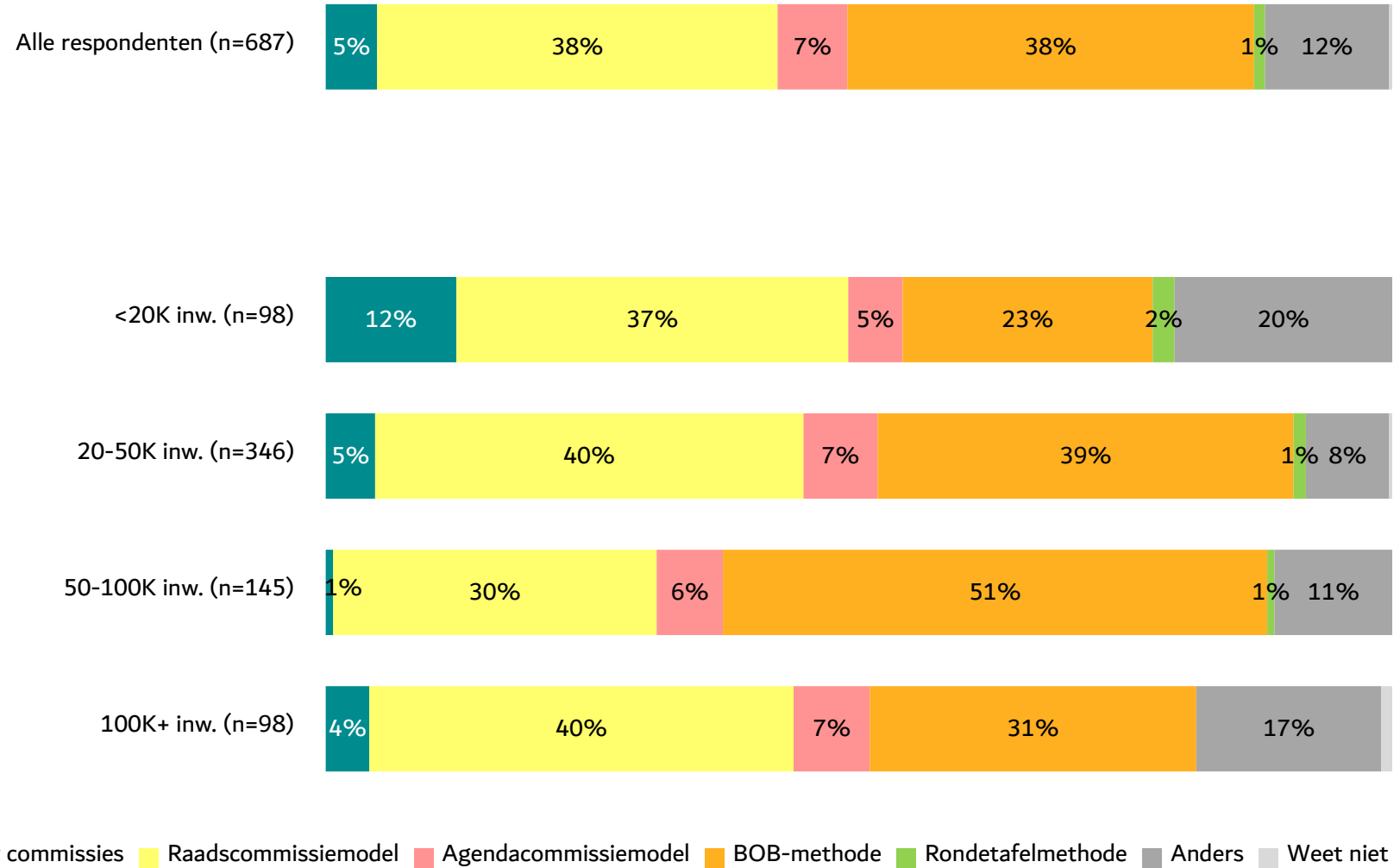
*Informele bijeenkomsten van raadsleden bevorderen open discussies en streven naar consensus, met formele beslissingen later.*

*Elk van deze raadsvergadermodellen heeft zijn eigen kenmerken en voordelen, en de keuze voor een specifiek model kan afhangen van de behoeften en doelstellingen van de gemeenteraad.”*



# HUIDIGE VERGADERMODEL

- ▶ Het raadscommissiemodel en de BOB-methode worden het vaakst gebruikt door de Nederlandse gemeenteraden.
- ▶ In middelgrote steden (50-100K inwoners) wordt de BOB-methode relatief vaker gebruikt.
- ▶ Een deel van de respondenten geeft het antwoord 'Anders'. In de meeste gevallen geven ze dan aan dat in hun gemeenteraad een combinatie van de genoemde modellen wordt gehanteerd.

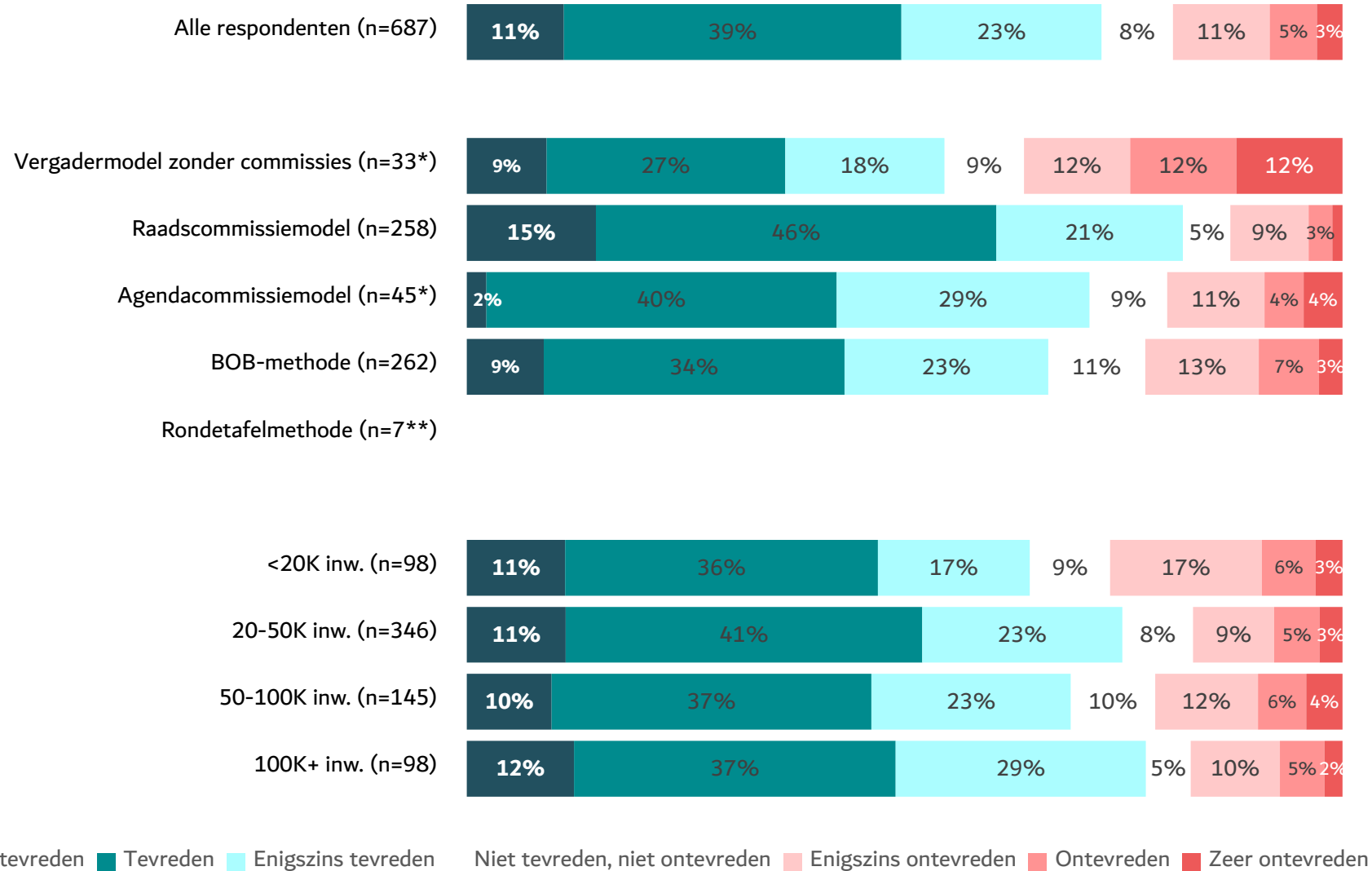




# TEVREDENHEID MET HUIDIGE VERGADERMODEL

\* Door de beperkte steekproefgrootte (minder dan n=50) zijn de resultaten voor deze subgroepen slechts indicatief van aard.  
 \*\* Door de zeer beperkte steekproefgrootte (minder dan n=30) zijn de resultaten voor deze subgroep niet weergegeven, omdat deze onvoldoende betrouwbaar zijn om er conclusies aan te kunnen verbinden.

- ▶ Bijna drie kwart van de raadsleden is momenteel (in meer of mindere mate) tevreden met het huidige vergadermodel, terwijl een vijfde er juist ontevreden mee is.
- ▶ Vooral over het raadscommissiemodel zijn veel raadsleden tevreden.
- ▶ Over het vergadermodel zonder commissies zijn juist relatief veel raadsleden ontevreden.
- ▶ Er zijn geen grote verschillen, wanneer we kijken naar gemeentegrootte. In kleine gemeenten (<20K inwoners) is men iets ontevredener dan in de overige gemeenten.





## GENOEMDE VOORDELEN PER MODEL

Onderstaand is per vergadermodel een bloemlezing weergegeven die een beeld schetst van de genoemde **voordelen** van het betreffende model. De gegeven antwoorden zijn letterlijk weergegeven en kunnen daarom spel- en taalfouten bevatten. Achter iedere quote staat tussen haakjes de grootte (in aantal inwoners) van de gemeente van het betreffende raadslid.

<b>Vergadermodel zonder commissies</b>	<b>Raadscommissiemodel</b>	<b>Agendacommissiemodel</b>	<b>BOB-methode</b>	<b>Rondetafelmethode</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “Raadsplein is duidelijk en overzichtelijk, zaken worden niet 2 keer besproken” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “Alle onderwerpen worden raadsbreed per fractie behandeld en in de discussie tijdens de raadsvergadering met andere fracties besproken.” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Minder uren kwijt aan vergaderen.” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “Relatief weinig vergaderingen” (&lt;20K inw.)</li> <li>▶ “Kleinere partijen hoeven zich nooit te splitsen en zij vergaderen per persoon net zoveel als de raadsleden van grotere partijen” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Geef inzicht, ook als je niet in het thema ingelezen bent” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Doorstroomtijd voor agendapunt is korter. Minder behandeltijd.” (20-50K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “specialisten kunnen als fractievolger volwaardig meedoen in de commissies” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “ruimte voor debat, alle fracties kunnen zeggen wat ze willen (in de raad hebben we spreektijden)” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “Duidelijke verdeling van de dossiers, raadsleden kunnen zich specialiseren” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “Betere vergaderingen. To the point. Geen avondvullende raadsvergaderingen tot in de nacht.” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Discussie in de commissie. Alleen betrokkenen, dus efficiënt en meer tijd om punten goed te bespreken” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “ieder raadslid kan kennis nemen van de onderwerpen. Deze worden voorbereid in de commissie en worden hamerstuk in de raad als de commissie dit adviseert.” (&lt;20K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “efficiënt, tijdsbesparend, vooraf in gezamenlijkheid afgestemd, grote onderwerpen eerst opiniërend, volgende vergadering besluitvormend” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Eerst check op inhoud en urgentie stukken en daarna agendering in de raadscommissies” (&lt;20K inw.)</li> <li>▶ “Te volle agenda's worden voorkomen” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “vooraf kunnen alle fracties agendapunten aandragen” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “meer centrale grip op agenda raad” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “je weet welke punten behandeld gaan worden” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Flexibiliteit maar met controle” (&lt;20K inw.)</li> <li>▶ “De agendacommissie kan de vergaderpunten voor bespreekbaarheid toetsen” (20-50K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “Helder besluitvormingsproces, tijdsinspanning is vooraf bekend” (&lt;20K inw.)</li> <li>▶ “Logische cyclus, voldoende voorbereiding op besluiten” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “Iedereen is betrokken bij informatievoorziening en heet in feite zelfde uitgangspositie.” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Overzichtelijke methode en goede manier om besluiten te nemen o.b.v. goede informatie” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “systematisch; kan leiden tot tijdwinst bij besluitvorming” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Stukken kunnen worden opgeknipt, dat is fijn voor maatwerk per stuk” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “Kortere raadsvergaderingen, moties worden, technisch, in de commissie aan de orde gesteld” (50-100K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “tijdig luisteren en meningsvorming” (&lt;20K inw.)</li> <li>▶ “Persoonlijk en open” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “mooi openbaar” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “meningsvorming” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “In de rondetafelgesprekken wordt inhoudelijk over een voorstel gesproken met inspraakmogelijkheid voor inwoners en belanghebbenden. Inspraak duurt maximaal 3 minuten per persoon. Dat lijkt kort en is het ook. Het is niet erg omdat er altijd na de vergadering doorgepraat kan worden. Overigens volgen we in dit systeem ook het BOB model.” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “iedereen kan meepraten” (20-50K inw.)</li> </ul>





# GENOEMDE NADELEN PER MODEL

Onderstaand is per vergadermodel een bloemlezing weergegeven die een beeld schetst van de genoemde **nadelen** van het betreffende model. De gegeven antwoorden zijn letterlijk weergegeven en kunnen daarom spel- en taalfouten bevatten. Achter iedere quote staat tussen haakjes de grootte (in aantal inwoners) van de gemeente van het betreffende raadslid.

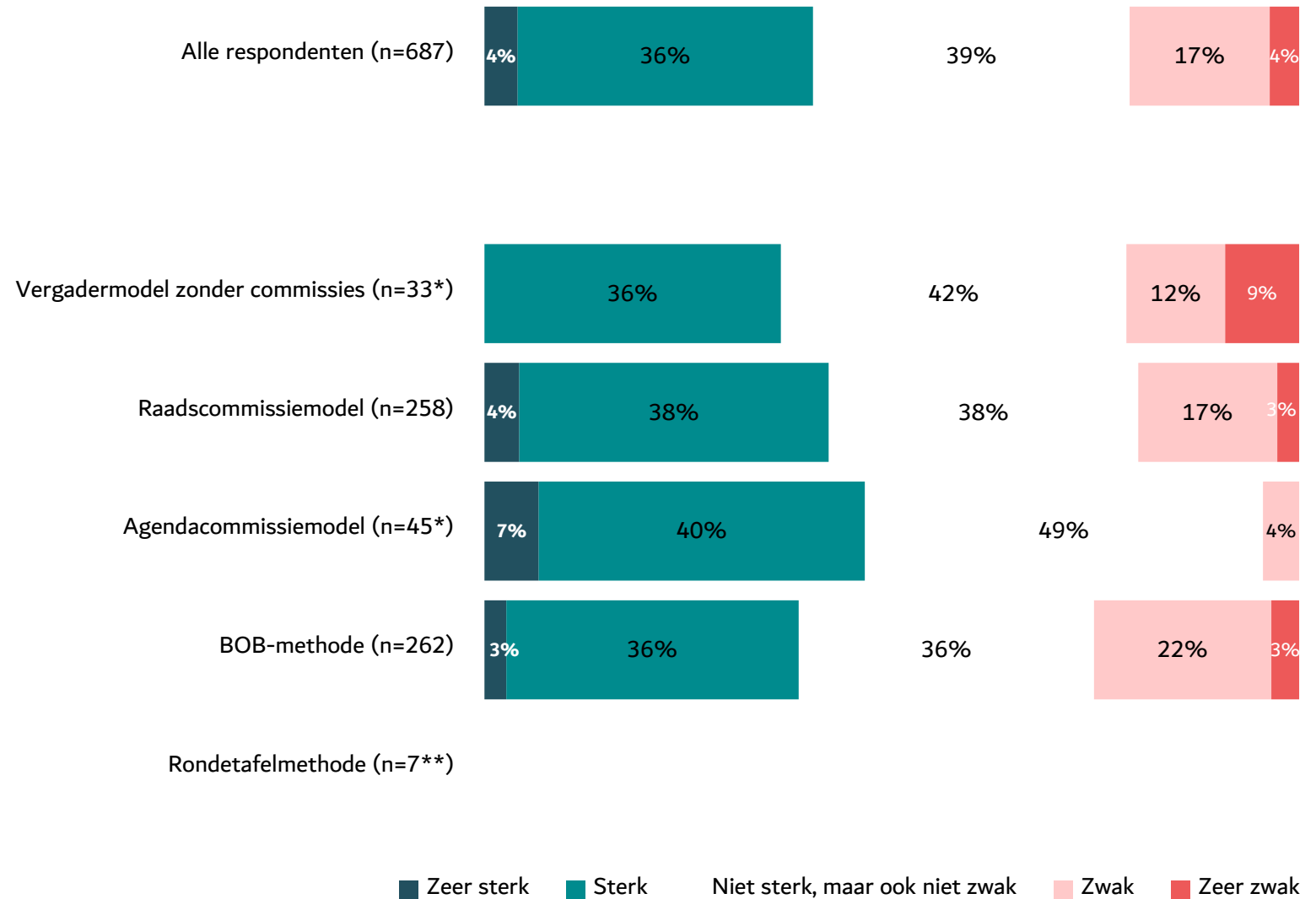
<b>Vergadermodel zonder commissies</b>	<b>Raadscommissiemodel</b>	<b>Agendacommissiemodel</b>	<b>BOB-methode</b>	<b>Rondetafelmethode</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “zonder vaste commissies gaat er veel tijd verloren in vergaderingen aan zaken die eerder besproken hadden kunnen worden.” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “er is geen mogelijkheid tot het stellen van technische vragen en het opinierend van gedachten wisselen met andere raadsleden” (&lt;20K inw.)</li> <li>▶ “iedereen zit altijd overal bij, er is geen teamvorming op onderwerpen” (&lt;20K inw.)</li> <li>▶ “Soms te weinig ruimte voor debat, soms zitten de regels in de weg.” (&lt;20K inw.)</li> <li>▶ “We vergaderen heel vaak en alle raadsleden zitten bij alle onderwerpen, ook waar ze inhoudelijk zelf niet over gaan” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Duurt veel te lang soms tot 00:45” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Weinig ruimte voor technische behandelingen” (&lt;20K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “Weinig ruimte voor kaderstellende rol van de raad” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Verkokering; veel herhaling omdat er een commissie en een raadsvergadering is (dit geldt niet voor Kamerstukken)” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “soms slepen mensen er dingen bij die niets meer met het onderwerp van doen hebben. Ondanks alle discussie gooit de coalitie wel vaak de deur dicht: U mag zeggen wat u wil maar wij hebben al besloten” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “Te snel naar oordeelsvorming in commissie.” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “Geen inzicht in alle thema’s en er zijn natuurlijk veel onderwerpen” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “besluiten vallen al in commissie” (&lt;20K inw.)</li> <li>▶ “Kost veel tijd met name voor kleinere fracties” (50-100K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “Soms schieten er onderwerpen door die beter eerst in commissie besproken hadden kunnen worden.” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “Er is weinig tijd voor inhoudelijk debat” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “Als agendatie moet je over buitengewone kennis beschikken wil je de stukken goed beoordelen.” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “evenwichtige verdeling naar fracties en niet naar zetelaantal” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “wanneer je niet in de agendacommissie zit mis je soms bepaalde zaken.” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “Minder debatten en discussies, minder beeldvorming en geen kwaliteit van vergaderen” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Bij een ophoping van punten wordt er vaak druk op de agendacommissie uitgeoefend waardoor de vergadering volloopt.” (20-50K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “weinig mogelijkheden om gehele fractie bij oordeelsvormende er iets te van laten viinden.” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Veel tijd en aandacht naar details. Bewaken van hoofdlijnen is een uitdaging.” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Nog niet bij ieder duidelijk wat in Beeldvorming en wat in oordeelsvorming mag/kan” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Niet altijd mogelijk om je standpunten duidelijk over de tafels te krijgen” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “Geen debat in Raadsvergadering; als beeldvorming en oordeelsvorming in dezelfde vergadering plaatsvinden is er ook weinig debat.” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “Er zijn collega's die nog een drukke baan hebben en die vinden dat het veel tijd kost.” (&lt;20K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “te weinig onderling debat.” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Te weinig in gesprek met de sprekers, te star georganiseerd” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “inwoners voelen zich nog onvoldoende betrokken.” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “In de raadsvergadering wordt het rondetafelgesprek soms nog een keer over gedaan” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “Grote barrières om bepaalde regels te volgen” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “geen openbare discussies, geen duidelijkheid voor de kiezers, neigt tot achterkamertjes politiek” (&lt;20K inw.)</li> </ul>



# STERKE/ZWAKKE PUNTEN: DE AGENDERENDE ROL VAN DE RAAD

- ▶ Bij het agendacommissiemodel wordt de agenderende rol van de raad minder vaak als (zeer) zwak punt gezien.
- ▶ Voor de rest zijn er niet of nauwelijks verschillen tussen de modellen waarneembaar.

*\* Door de beperkte steekproefgrootte (minder dan n=50) zijn de resultaten voor deze subgroepen slechts indicatief van aard.  
\*\* Door de zeer beperkte steekproefgrootte (minder dan n=30) zijn de resultaten voor deze subgroep niet weergegeven, omdat deze onvoldoende betrouwbaar zijn om er conclusies aan te kunnen verbinden.*

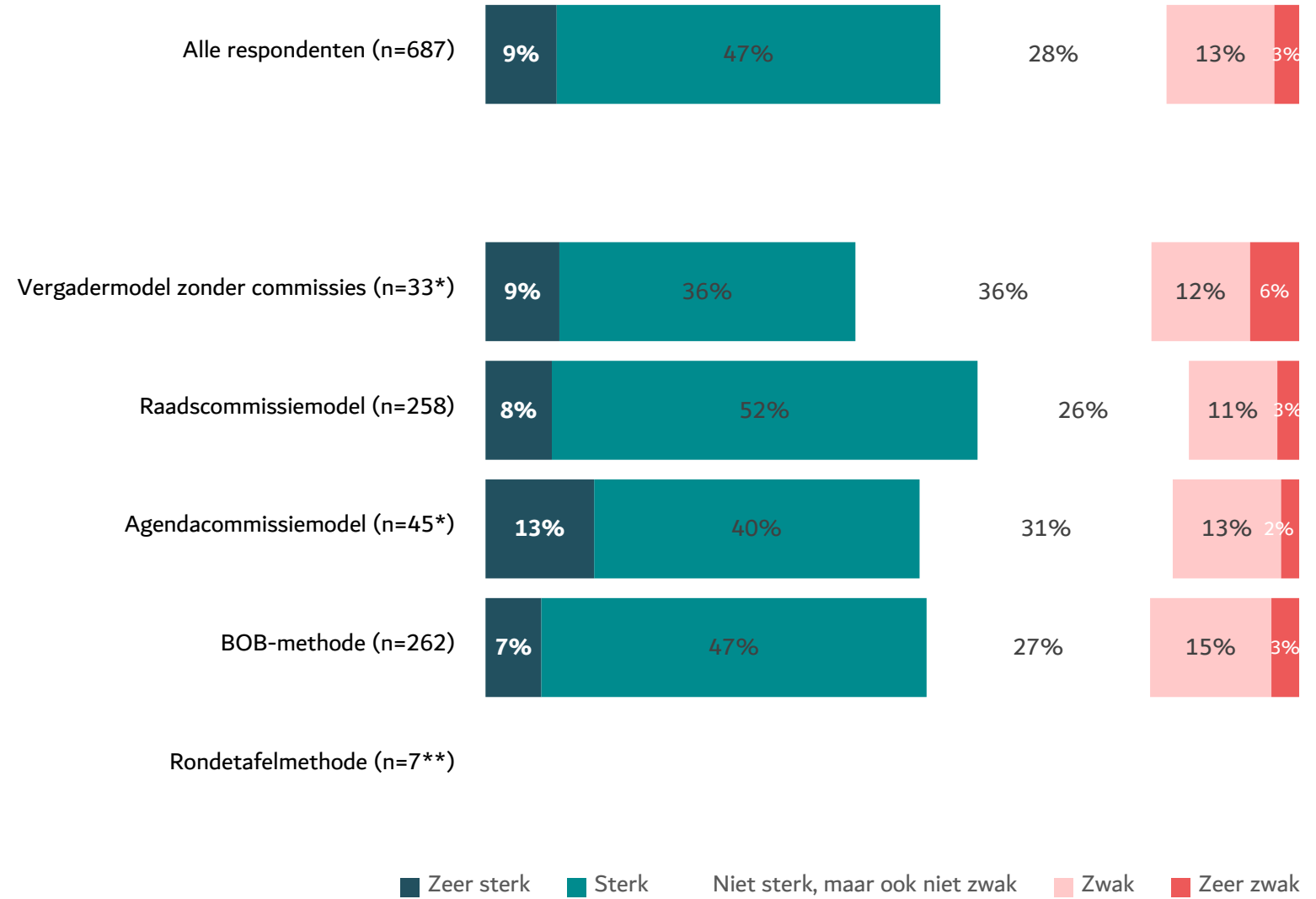




# STERKE/ZWAKKE PUNTEN: EFFICIËNTE EN GESTRUCTUREERDE VERGADERINGEN

\* Door de beperkte steekproefgrootte (minder dan n=50) zijn de resultaten voor deze subgroepen slechts indicatief van aard.  
 \*\* Door de zeer beperkte steekproefgrootte (minder dan n=30) zijn de resultaten voor deze subgroep niet weergegeven, omdat deze onvoldoende betrouwbaar zijn om er conclusies aan te kunnen verbinden.

- ▶ Er zijn geen grote verschillen tussen de modellen waarneembaar.
- ▶ Bij het raadscommissiemodel vindt men iets vaker dat de efficiency en structuur van de vergaderingen een (zeer) sterk punt is.
- ▶ Bij het vergadermodel zonder commissies vindt men dit juist iets minder vaak een sterk punt.



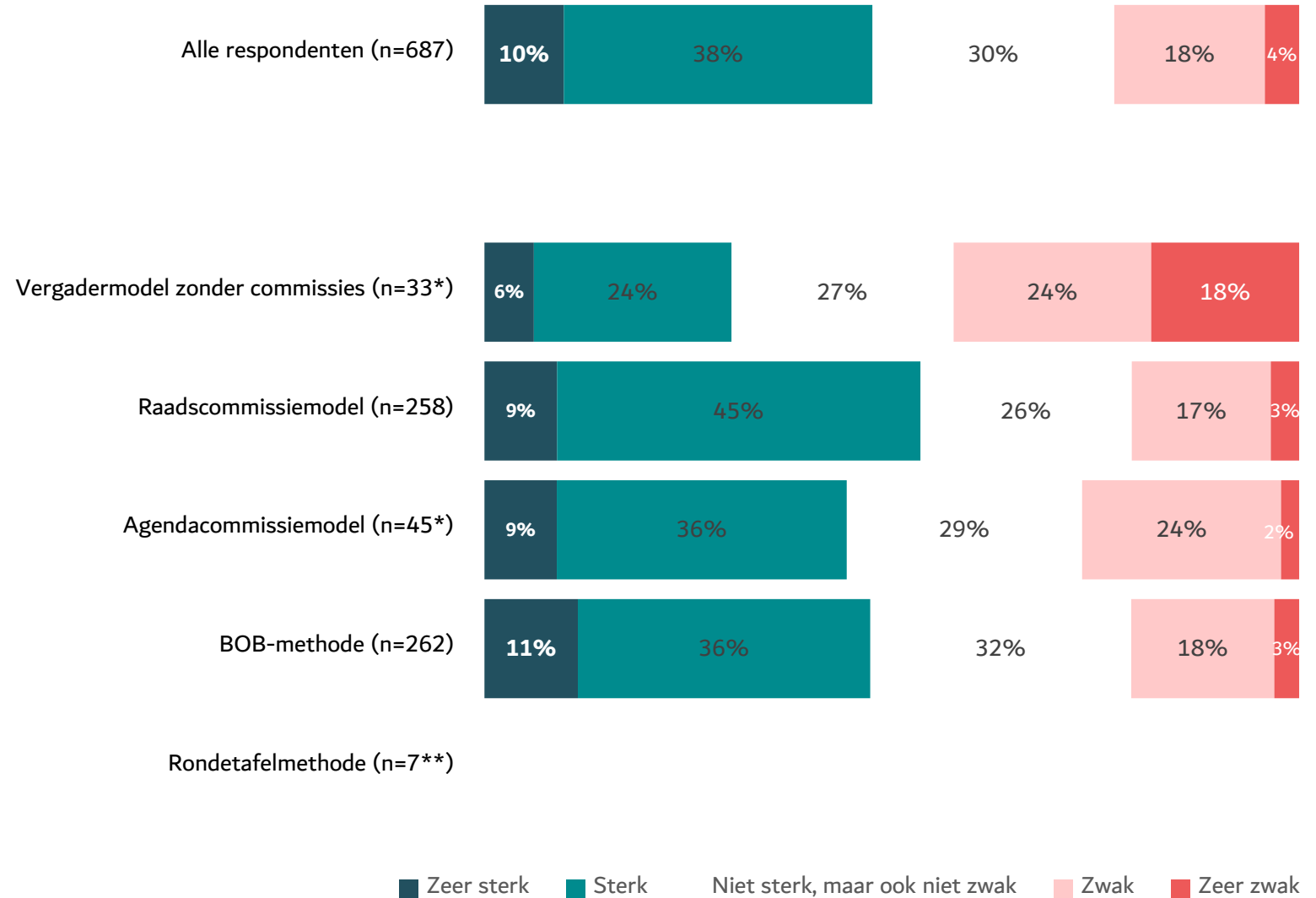




# STERKE/ZWAKKE PUNTEN: RUIMTE BIEDEN VOOR PARTICIPATIE DOOR INWONERS EN MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES

\* Door de beperkte steekproefgrootte (minder dan n=50) zijn de resultaten voor deze subgroepen slechts indicatief van aard.  
\*\* Door de zeer beperkte steekproefgrootte (minder dan n=30) zijn de resultaten voor deze subgroep niet weergegeven, omdat deze onvoldoende betrouwbaar zijn om er conclusies aan te kunnen verbinden.

- ▶ Bij het vergadermodel zonder commissies vindt men het ruimte bieden voor burgerparticipatie vaak een (zeer) zwak punt en juist minder vaak een (zeer) sterk punt.
- ▶ Bij het raadscommissiemodel vindt men dit iets vaker een (zeer) sterk punt.
- ▶ Voor de rest zijn er geen grote verschillen tussen de modellen waarneembaar.

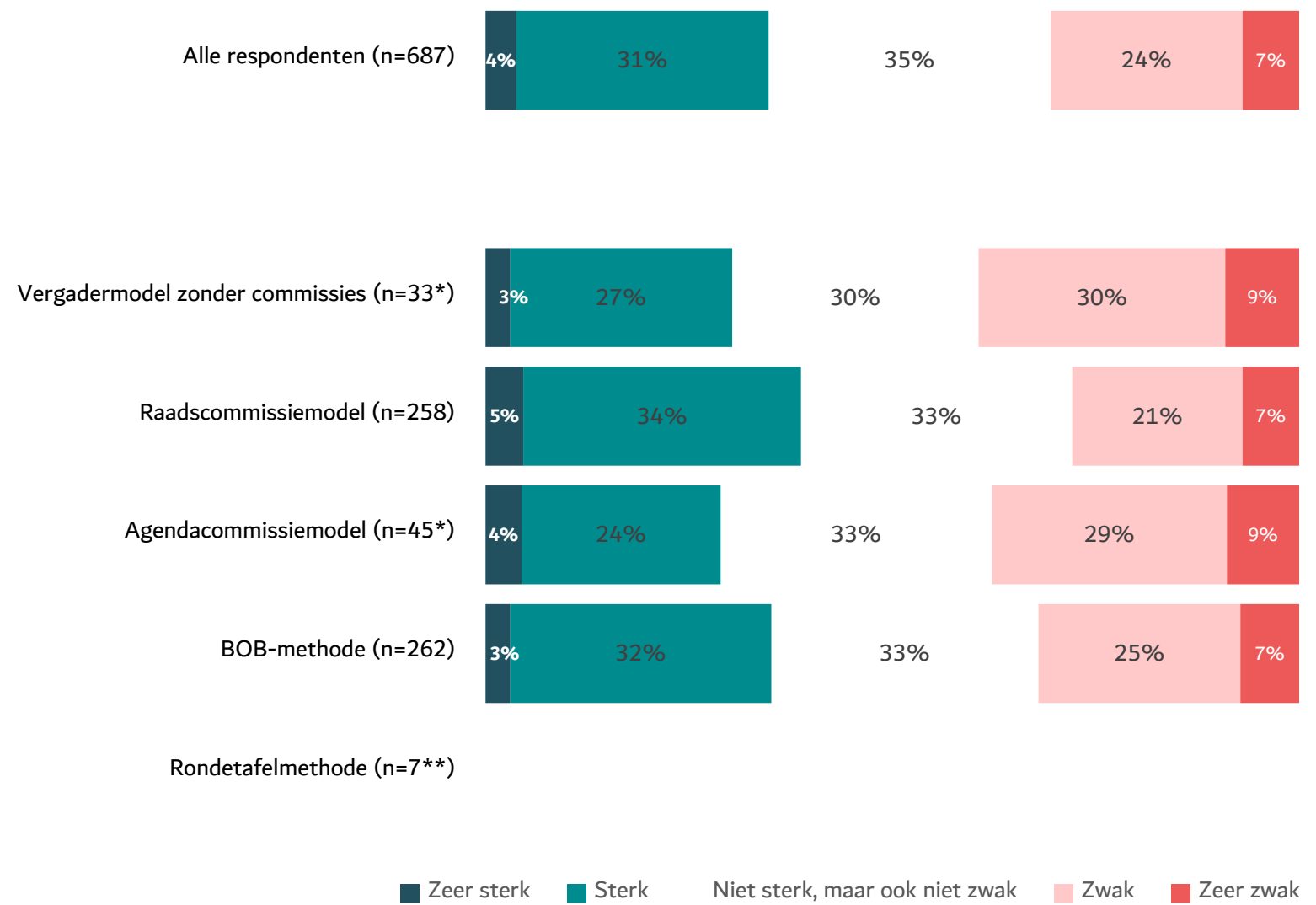




# STERKE/ZWAKKE PUNTEN: STIMULEREN VAN ONDERLING DEBAT

\* Door de beperkte steekproefgrootte (minder dan n=50) zijn de resultaten voor deze subgroepen slechts indicatief van aard.  
 \*\* Door de zeer beperkte steekproefgrootte (minder dan n=30) zijn de resultaten voor deze subgroep niet weergegeven, omdat deze onvoldoende betrouwbaar zijn om er conclusies aan te kunnen verbinden.

- ▶ Er zijn geen grote verschillen tussen de modellen waarneembaar.
- ▶ Bij het raadscommissiemodel vindt men iets vaker dat het stimuleren van onderling debat een (zeer) sterk punt is en juist iets minder vaak dat dit een (zeer) zwak punt is.

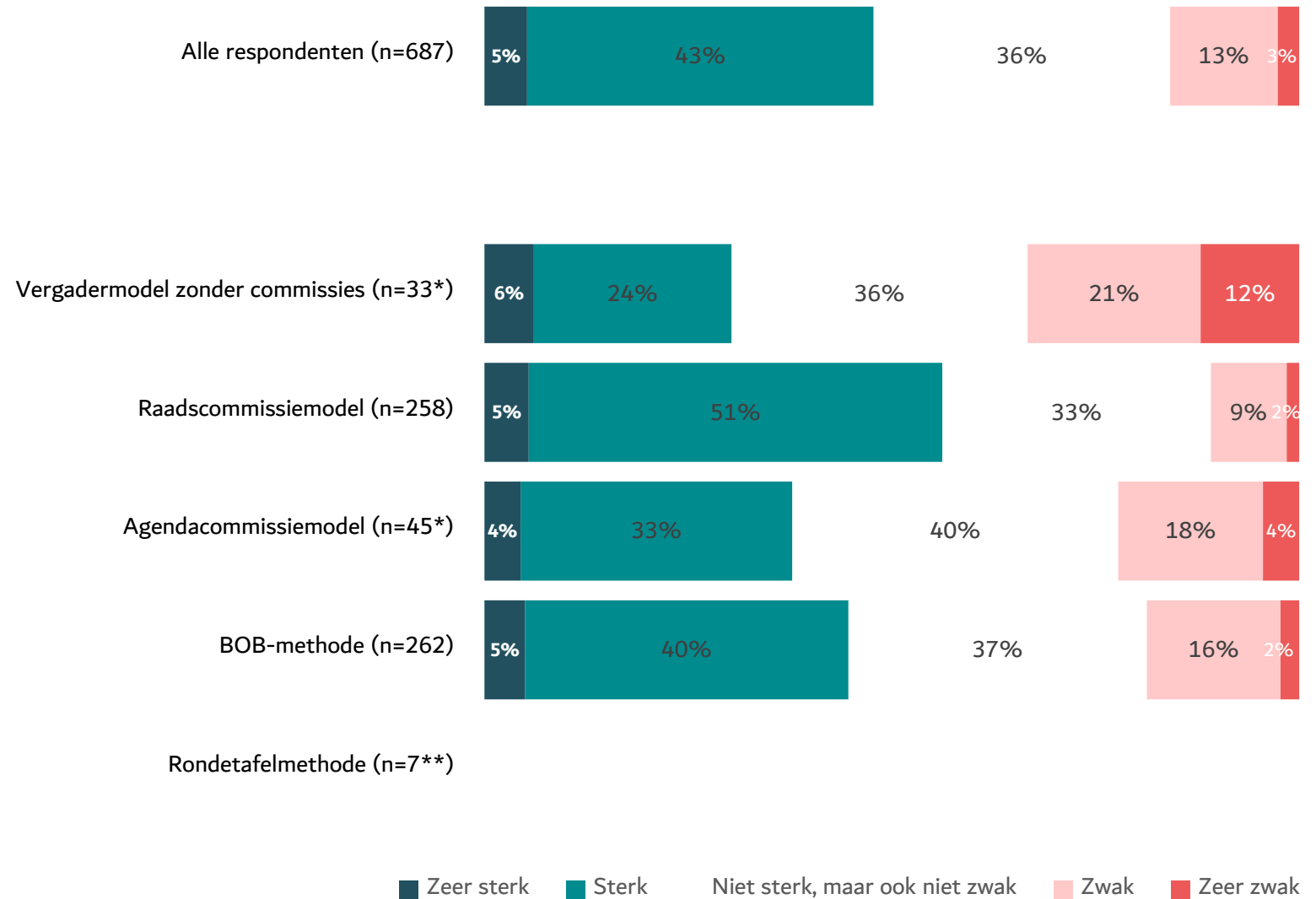




# STERKE/ZWAKKE PUNTEN: BIEDEN VAN RUIMTE VOOR INDIVIDUELE INBRENG

\* Door de beperkte steekproefgrootte (minder dan n=50) zijn de resultaten voor deze subgroepen slechts indicatief van aard.  
 \*\* Door de zeer beperkte steekproefgrootte (minder dan n=30) zijn de resultaten voor deze subgroep niet weergegeven, omdat deze onvoldoende betrouwbaar zijn om er conclusies aan te kunnen verbinden.

- ▶ Bij het raadscommissiemodel vindt men vaker dat het bieden van ruimte voor individuele inbreng een (zeer) sterk punt is en juist minder vaak dat dit een (zeer) zwak punt is.
- ▶ Bij het vergadermodel zonder commissies vindt men dit juist vaker een (zeer) zwak punt en iets minder vaak een (zeer) sterk punt.

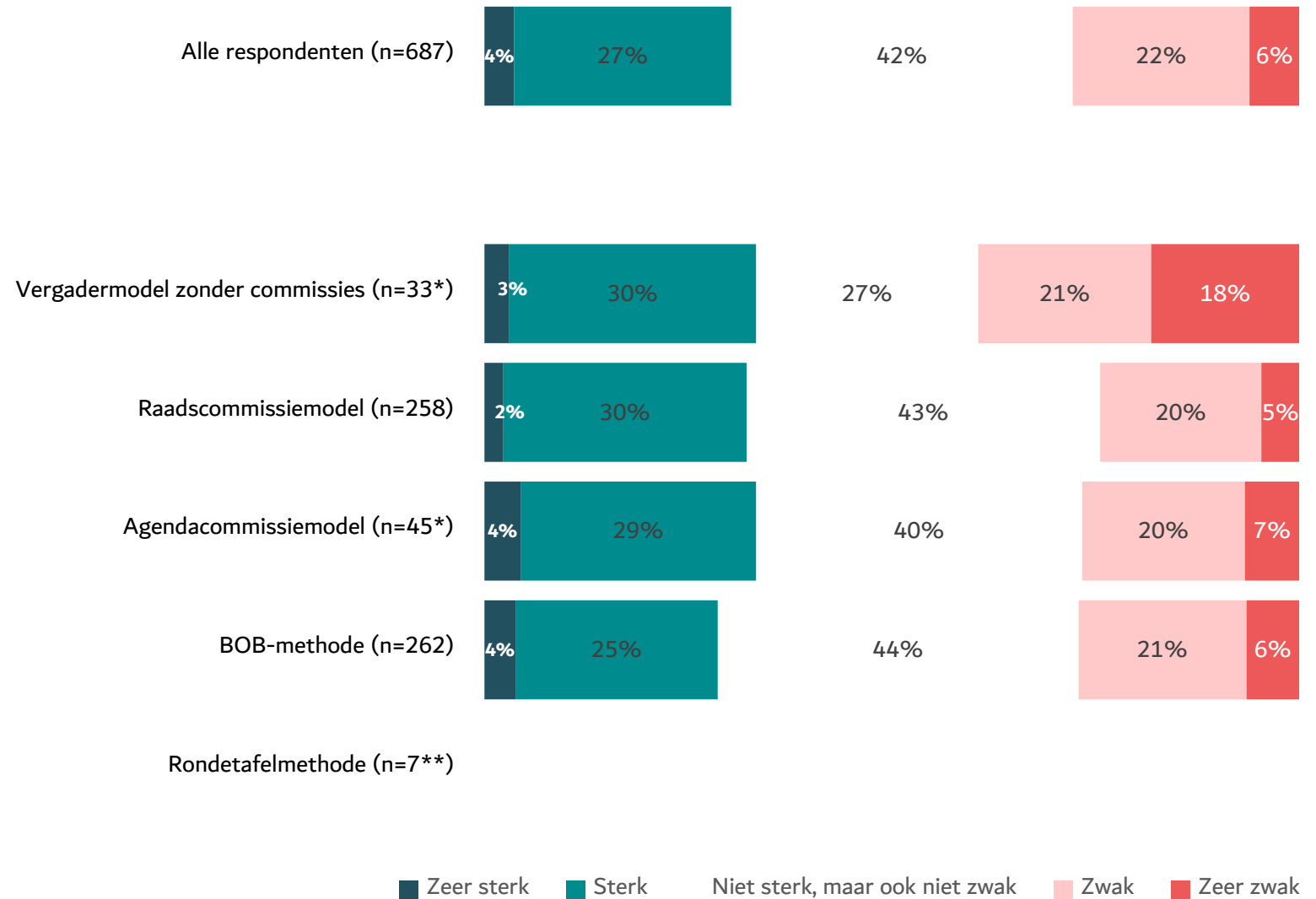




# STERKE/ZWAKKE PUNTEN: FLEXIBILITEIT EN AANPASBAARHEID

\* Door de beperkte steekproefgrootte (minder dan n=50) zijn de resultaten voor deze subgroepen slechts indicatief van aard.  
 \*\* Door de zeer beperkte steekproefgrootte (minder dan n=30) zijn de resultaten voor deze subgroep niet weergegeven, omdat deze onvoldoende betrouwbaar zijn om er conclusies aan te kunnen verbinden.

- ▶ Bij het vergadermodel zonder commissies vindt men de flexibiliteit en aanpasbaarheid vaak een (zeer) zwak punt.
- ▶ Voor de rest zijn er geen grote verschillen tussen de modellen waarneembaar.





# OVERSTAPWENS

\* Door de beperkte steekproefgrootte (minder dan n=50) zijn de resultaten voor deze subgroepen slechts indicatief van aard.  
 \*\* Door de zeer beperkte steekproefgrootte (minder dan n=30) zijn de resultaten voor deze subgroep niet weergegeven, omdat deze onvoldoende betrouwbaar zijn om er conclusies aan te kunnen verbinden.

- ▶ Van alle raadsleden geven ongeveer vier op de tien aan over te willen stappen op een ander vergadermodel dan het model dat momenteel in hun gemeente gebruikt wordt. Ongeveer de helft geeft expliciet aan niet over te willen stappen.
- ▶ Raadsleden die momenteel het raadscommissiemodel gebruiken, hebben de minste behoefte aan verandering. Van hen geeft één op de drie aan over te willen stappen naar een ander model, terwijl ruim de helft expliciet aangeeft niet te willen overstappen.
- ▶ Raadsleden die momenteel het vergadermodel zonder commissies gebruiken, hebben relatief vaak behoefte aan verandering. Van hen geven twee op de drie aan over te willen stappen naar een ander model (meestal het raadscommissiemodel), terwijl 'slechts' drie tiende aangeeft niet te willen overstappen.

	Alle respondenten (n=687)	Vergadermodel zonder commissies (n=33*)	Raadscommissiemodel (n=258)	Agendacommissiemodel (n=45*)	BOB-methode (n=262)	Rondetafelmethode (n=7**)
Nee, geen behoefte aan	49%	30%	54%	42%	50%	-
Ja, naar vergadermodel zonder commissies	3%	-	5%	4%	2%	-
Ja, naar raadscommissiemodel	13%	33%	-	20%	20%	-
Ja, naar agendacommissiemodel	1%	0%	2%	-	2%	-
Ja, naar BOB-methode	9%	18%	16%	18%	-	-
Ja, naar de rondetafelmethode	3%	3%	3%	2%	4%	-
Ja, naar een andere methode	9%	9%	7%	4%	9%	-
Weet ik niet	12%	6%	12%	9%	12%	-



## GEWENSTE VERANDERINGEN AAN HUIDIGE MODEL

Aan raadsleden die niet willen overstappen op een ander vergadermodel is gevraagd of ze wel graag veranderingen willen zien in het huidige vergadermodel. Onderstaand is per vergadermodel aangegeven welk aandeel heeft aangegeven graag veranderingen te willen zien. Daarna is middels een bloemlezing een beeld geschetst van de gewenste veranderingen. De gegeven antwoorden zijn letterlijk weergegeven en kunnen daarom spel- en taalfouten bevatten. Achter iedere quote staat tussen haakjes de grootte (in aantal inwoners) van de gemeente van het betreffende raadslid.

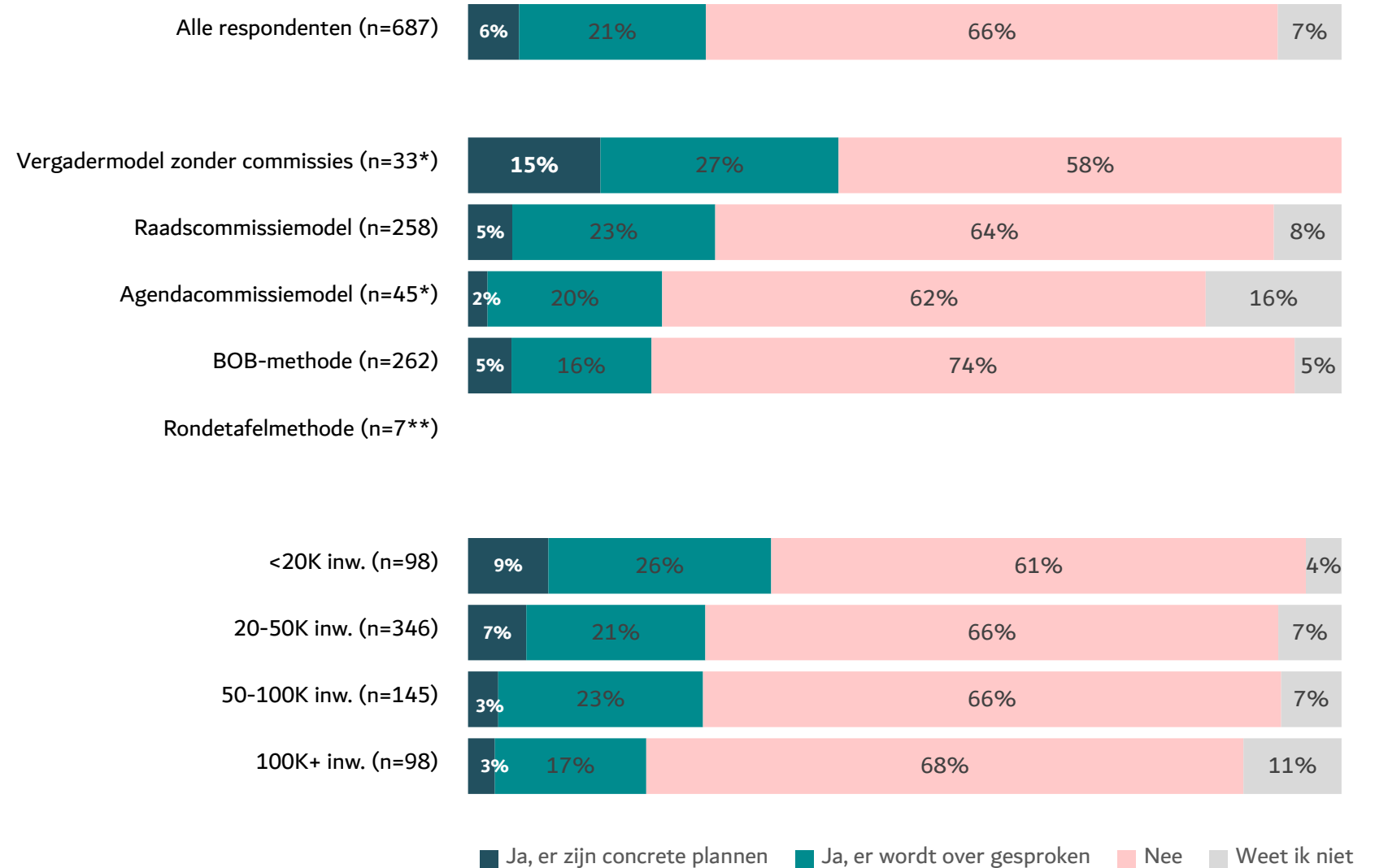
<b>Vergadermodel zonder commissies</b> <b>30%</b>	<b>Raadscommissiemodel</b> <b>22%</b>	<b>Agendacommissiemodel</b> <b>16%</b>	<b>BOB-methode</b> <b>26%</b>	<b>Rondetafelmethode</b> <b>33%</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “Raad en 2 commissies” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Oriënterend en besluitvormend op zelfde dag” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “meer inbreng van de inwoners niet alleen bij vergaderingen” (&lt;20K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “minder starre toepassing van de regels (het reglement), meer mogelijkheden om werkwijze aan te passen aan de situatie.” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “Voorspelbare hamerstukken überhaupt niet behandelen” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Dat er geen twee vergaderingen gelijktijdig zijn.” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “meer open discussie in commissie vergadering” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “in commissie inwoners bij betreffende agendapunt aan tafel uitnodigen i.p.v. inspreken vanaf een spreekgestoelte. ” (&lt;20K inw.)</li> <li>▶ “Meer commissies; duidelijker afbakenen wat in de raad en wat in de commissie wordt besproken.” (100K+ inw.)</li> <li>▶ “Meer ruimte voor debat.” (50-100K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “Vergaderingen wat strakker leiden qua tijd” (&lt;20K inw.)</li> <li>▶ “meer mogelijkheden inbreng grootte fractie en niet naar aantal fracties” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “Meer inhoudelijk debat” (20-50K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “duidelijker kaderstelling en toetsing aan de gegeven kaders.” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “betere sturing door de agendacommissie en raad” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Minder bijeenkomsten naast vergaderingen bob model” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “meer ruimte voor participatie van inwoners en een betere kwaliteit van het onderling debat” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Het BOB-model laat meer inbreng van inwoners toe, daar gaan wij nog mee aan ‘t experimenteren.” (20-50K inw.)</li> <li>▶ “Meer structuur, sturing door voorzitter in verband met eindeloos zeveren” (50-100K inw.)</li> <li>▶ “Coalitie overleg afschaffen” (20-50K inw.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▶ “Tijdstip en taal” (20-50K inw.)</li> </ul>





# GEMEENTELIJKE PLANNEN AANPASSEN VERGADERMODEL

- ▶ In de meeste gemeenten zijn geen (al dan niet concrete) plannen om het vergadermodel aan te passen.
- ▶ In gemeenten waar nu een vergadermodel zonder commissies wordt gebruikt, lijken er relatief vaak plannen te zijn om het vergadermodel aan te passen.
- ▶ Naarmate gemeenten groter zijn, zijn er minder vaak plannen om het vergadermodel aan te passen.





## NIET BENOEMDE ZAKEN

18% van de raadsleden wil nog iets benoemen over raadsvergadermodellen dat volgens hen niet aan de orde is gekomen in de vragenlijst. De gegeven antwoorden zijn zeer heterogeen. Onderstaand is een bloemlezing weergegeven. De gegeven antwoorden zijn letterlijk weergegeven en kunnen daarom spel- en taalfouten bevatten. Achter iedere quote staat tussen haakjes het huidige vergadermodel en de grootte (in aantal inwoners) van de gemeente van het betreffende raadslid.

- ▶ “Er wordt bij de in- en uitvoering te weinig stilgestaan bij het doel dat nagestreefd wordt. Daarbij is een vergadermodel een middel, geen doel op zich.” (BOB-methode; <20K inw.)
- ▶ “Het valt op dat stukken zeer uitgebreid zijn, vergaderingen kunnen verbeterd worden met beknoptere informatie.” (Raadscommissiemodel; 20-50K inw.)
- ▶ “Het beperken van vragen aan het college tot één termijn waardoor meer ruimte voor onderling debat.” (Agendacommissiemodel; <20K inw.)
- ▶ “de rol van de voorzitter (sterke of zwakke) is erg bepalend; wet zou gewijzigd moeten worden op 2 punten, nl. dat de raad niet meer door de burgemeester wordt voorgezeten; en dat commissies ook door commissieleden niet zijnde raadsleden mogen worden voorgezeten.” (BOB-methode; 20-50K inw.)
- ▶ “Wij hebben het altijd over transparant zijn. Het zou goed zijn als er minimaal 1x per kwartaal door de wethouders de gemeenteraad bijgepraat wordt over de stand van zaken in de belangrijke dossier. Hiervoor moet ook ruimte zijn in een vergadermodel.” (BOB-methode; 20-50K inw.)
- ▶ “Werkoverleg en geheime vergaderingen geven een ontspannen overleg sfeer” (Raadscommissiemodel; 100K+ inw.)
- ▶ “Wat mij betreft mag duidelijker worden welke “smaken” en zijn met voor en nadelen. Wat zijn de best practices?” (Raadscommissiemodel; <20K inw.)
- ▶ “De Raad zou een technische voorzitter moeten hebben ipv de burgemeester” (Vergadermodel zonder commissies; <20K inw.)
- ▶ “De actualiteitenraad die we elke maandag hebben is echt fantastisch. We kunnen tot maandag 10:00 vragen indienen en die worden dan meteen 's avonds in een één uur durende raadsvergadering door het college van B&W beantwoord. Dit scheelt veel gedoe met schriftelijke vragen en is toch ook een stuk menselijker.” (‘Ander’ model; 100K+ inw.)
- ▶ “dat er ook in een BOB-model nog steeds allerlei verschillende commissies bestaan, zoals een Rekenkamercommissie en een auditcommissie, los van het vergadermodel. Dus dat de belasting van de raadsleden ook erg kan variëren per model, dat is nog iets wat niet aan de orde is gekomen..” (BOB-methode; 20-50K inw.)
- ▶ “het vergadermodel verbeterd niets, het is de partij kadaver discipline die verlaten dient te worden. dat is namelijk geen democratie maar dictatuur. leren van elkaars standpunten is beter dan domweg advies van extern ingehuurde bureaus die in alle gemeenten het zelfde adviseren. dan rotondes in elke gemeente en dan weer verkeerslichten en/of vluchtheuvel, of 30 km/u waar nu nog 50 is toegestaan, oudere gebouwen afbreken en verduurzamen etc. etc. heeft niet te maken met vergadermodellen maar wel met de discussies onder elkaar hierover.” (Raadscommissiemodel; 20-50K inw.)
- ▶ “Het ideale model bestaat niet. Echter denk ik dat je meer moet gaan voorzien in training en opleiding van raadsleden.” (Agendacommissiemodel; 20-50K inw.)
- ▶ “Het model is maar 1 ding. Ik ken 2 gremia met het BOB model en het krijgt anders vorm. BOB staat niet op zich.” (BOB-methode; 100K+ inw.)
- ▶ “Ik ben benieuwd of er überhaupt wordt nagedacht over vernieuwende vergadermodellen. die efficiënt zijn. Want als je het goed wilt doen, moet het of feitelijker, duidelijker en korter. Of je moet ervoor zorgen dat de vergoedingen voor raadsleden minimaal gelijk staan aan de uren inspanning. Want ik ga met alle liefde 2 dagen minder werken om als raadslid ook echt werk te kunnen leveren voor onze inwoners!” (Raadscommissiemodel; 20-50K inw.)
- ▶ “per 1 januari gaan we naar een "eigen" BOB model toe, toegespitst op de grootte van onze gemeente” (Vergadermodel zonder commissies; <20K inw.)
- ▶ “Onze 5 weken cyclus is wat onhandig in het licht van de politieke dynamiek” (Agendacommissiemodel; <20K inw.)
- ▶ “Rol van de voorzitter als procesbewaker is belangrijk voor een goed debat.” (Agendacommissiemodel; 20-50K inw.)
- ▶ “Naast het BOB-model worden er ook wel ronde tafelsessies gehouden. Met name over sociale onderwerpen. Het kan dus naast elkaar bestaan.” (BOB-methode; 20-50K inw.)
- ▶ “Het gaat niet om het model maar om de wijze waarop dat wordt uitgevoerd” (Raadscommissiemodel; <20K inw.)



# Bijlage



# RESPONSVERANTWOORDING

## RESPONS

In totaal hebben n=687 raadsleden aan het onderzoek deelgenomen. De maximale foutmarge bij deze steekproefgrootte bedraagt  $\pm 3.6\%$  (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)\*.

## METHODIEK

- ▶ Op 28 november 2023 is een email met een link naar de online vragenlijst gestuurd aan alle raadsleden waarvan contactgegevens bekend zijn in de database van [www.overheidinnederland.nl](http://www.overheidinnederland.nl) (N=8.310).
- ▶ Op 5 december 2023 zijn herinneringen aan niet responderende raadsleden gestuurd.
- ▶ Genodigden zijn tot 19 december 2023 in de gelegenheid geweest om de online vragenlijst in te vullen.
- ▶ Alle respondenten hebben de vragenlijst anoniem ingevuld.

## OVER DIT RAPPORT

In dit rapport zijn de resultaten visueel weergegeven, waarbij tekstueel duiding wordt gegeven.

De resultaten zijn op totaalniveau en, waar mogelijk en relevant, uitgesplitst weergegeven. De uitsplitsing is gebaseerd op het aantal inwoners van de gemeente waarvoor het raadslid actief is en op het huidige model dat in de gemeente waar het raadslid actief is wordt gehanteerd:

Gemeentegrootte:

- ▶ Minder dan 20.000 inwoners (**<20K inw.**)
- ▶ Tussen de 20.000 en 49.999 inwoners (**20-50K inw.**)
- ▶ Tussen de 50.000 en 99.999 inwoners (**50-100K inw.**)
- ▶ 100.000 inwoners of meer (**100K+ inw.**)

Raadsvergadermodel:

- ▶ Vergadermodel zonder commissies
- ▶ Raadscommissiemodel
- ▶ Vergadercommissiemodel
- ▶ BOB-methode
- ▶ Rondetafelmodel

*\* De foutmarge geeft de precisie van een gemeten percentage aan. Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. Het betrouwbaarheidsniveau geeft de statistische kans aan dat, bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, het resultaat van deze herhaalmeting binnen de foutmarge blijft.*

Invior biedt onafhankelijk advies en projectbegeleiding rondom (participatie)beleid. We begeleiden opdrachtgevers in drie fasen van het participatieproces.

**Inzicht** – Door onderzoek te doen verzamelen we betrouwbare informatie.

**Visie** – De opgehaalde inzichten vertalen we naar een gedragen beleidsmatig advies, maar het liefst daarbij ook een participatiebeleid om nu, en in de toekomst, belanghebbenden betrokken te houden.

**Organisatie** – Vervolgens helpen we met het implementeren van dit beleidsadvies. Onze professionele en flexibele medewerkers geloven in gemeenschap; een zo breed mogelijke groep moet kunnen meedenken en meepraten over lokale maatschappelijke vraagstukken. Door een transparant inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers/ bestuurders/ politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op.

Invior  
Herstraat 20  
5961 GJ Horst

[www.invior.nl](http://www.invior.nl)  
[advies@invior.nl](mailto:advies@invior.nl)  
085-4860100

Invior is lid van Data & Insights Network.

Onderzoeks- en participatiebureau Invior, met de overheidsdatabase Overheid in Nederland, is sinds 2011 actief in onderzoeken onder gekozen en benoemde bestuurders in Nederland. Overheid in Nederland beheert daarvoor een databestand van alle gekozen en benoemde bestuurders van het kabinet, de Staten-Generaal, de Waterschappen, de provincies en de gemeenten. Ook beschikt Overheid in Nederland over een personenregister van leidinggevende ambtenaren bij de diverse overheden.



Afb. Homepage [www.overheidinnederland.nl](http://www.overheidinnederland.nl)